

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ЩОМІСЯЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ЧЕРВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2023

28 ЛИПНЯ – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ З ВІРУСНИМИ ГЕПАТИТАМИ

За ініціативи Міністерства охорони здоров'я України і Центру громадського здоров'я в 12 областях України відбулися заходи з інформування та тестування населення на вірусні гепатити. Кожен охочий міг скласти комбі-тест на 4 типи інфекцій (гепатити В і С, ВІЛ та сифіліс).

В УКРАЇНІ РОЗПОЧАЛАСЬ ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНА КАМΠΑНІЯ З ВАКЦИНАЦІЇ ДІТЕЙ ПРОТИ КОРУ

У 2022 році обов'язкове щеплення проти кору отримали лише 69% дітей 6 років. Щоб не допустити спалах кору зараз, щеплення мають бути надолужені, а діти — довакциновані. Для цього вже розроблені обласні плани проведення кампанії, визначено координаторів, залучено заклади охорони здоров'я, пункти щеплень та мобільні бригади. Загалом у рамках кампанії заплановано провести понад 260 тисяч щеплень, не враховуючи рутинну вакцинацію.

1-7 СЕРПНЯ – ВСЕСВІТНІЙ ТИЖДЕНЬ ПІДТРИМКИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ

Грудне вигодовування важливе не лише для здоров'я дитини та матері, але й для зміцнення їхньої взаємодії. ЦГЗ підготував інформаційні матеріали для підвищення обізнаності молодих батьків про переваги та користь грудного вигодовування і правила зберігання молока.

ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ

ПІДРИВ КАХОВСЬКОЇ ГЕС: ЯК НА НАДЗВИЧАЙНУ СИТУАЦІЮ РЕАГУВАЛИ ЦЕНТРИ КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ

Силами обласних ЦКПХ мобілізовано понад 80 груп спостереження у Миколаївській, Херсонській, Одеській, Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях. Вони здійснюють посилений епідагляд і моніторинг рівнів захворюваності на паразитарні хвороби та гострі кишкові інфекції, щоденно досліджують поверхневі водойми і питну воду тощо.

У перші дні після НС морська та річкова вода за бактеріологічними показниками не відповідала санітарним нормам у 35% випадків. На сьогодні санітарним нормам не відповідають 15% проб води. Випадків холери, вірусного гепатиту А, спалахів гострих інфекційних захворювань на постраждалих територіях не виявлено, епідеміологічна ситуація контрольована.

РІЧНИЙ ЗВІТ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ ПРОТИДІЇ ТУБЕРКУЛЬОЗУ, ВІЛ, ВІРУСНИМ ГЕПАТИТАМ ТА НАДАННЯ ЗПТ В УМОВАХ ВІЙНИ

Фахівці програмних відділів Центру громадського здоров'я підготували звіт про результати роботи в напрямках протидії ВІЛ, ТБ, ВГ та надання ЗПТ в умовах широкомасштабного вторгнення росії.

“Війна створила нові виклики для медичної галузі України: як для лікарів, так і для пацієнтів, і реагувати на них потрібно миттєво. Кожен працівник Центру розуміє, що від його роботи залежить життя сотень тисяч співвітчизників. В умовах постійних атак ми шукаємо, як допомагати медикам і пацієнтам, і разом долаємо виклики”, — каже генеральна директорка Центру громадського здоров'я Людмила Черненко.

Генеральна директорка ЦГЗ Людмила Черненко

Зі звітом можна ознайомитись [за посиланням](#).

КОНТРОЛЬ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

ЕКСПЕРТКА ЦГЗ ПРО СИТУАЦІЮ З ТУБЕРКУЛЬОЗОМ СЕРЕД ДІТЕЙ: ПІК НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ВІЙНИ МИ ПОКИ НЕ ВІДМІЧАЄМО

Завідувачка відділу управління та протидії туберкульозу ЦГЗ Яна Терлеєва

Завідувачка відділу управління та протидії туберкульозу Центру громадського здоров'я Яна Терлеєва в ефірі Суспільного розповіла про поточну ситуацію з туберкульозом серед дітей в Україні.

“Пік негативного впливу війни на туберкульоз ми поки не відмічаємо”, – зазначила Яна Терлеєва, – “При цьому, у нас є все для того, щоб українські діти одужували, є сучасні ліки, короткі схеми лікування. Сьогодні діти з туберкульозом не мають бути ізольованими від суспільства, туберкульоз – це не “чума 21 сторіччя”. Це невисококонтagioзна хвороба, яка швидко передається”.

Більше з виступу експертки ЦГЗ читайте [за посиланням](#).

ЦГЗ РОЗРОБИВ ПРОФАЙЛ З ЕЛІМІНАЦІЇ ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ

У серпні Центр громадського здоров'я спільно з Coalition for Global Hepatitis Elimination презентував національний профайл з елімінації вірусних гепатитів, який дозволяє зрозуміти поточний стан епідемії вірусних гепатитів в Україні.

Профайл допомагає напрацювати дієві стратегії для зниження поширення хвороби і покращення якості життя пацієнтів. Документ оприлюднено на ресурсі Coalition for Global Hepatitis Elimination. Ознайомитись з ним можна [за посиланням](#).

У КИЄВІ ВІДБУВСЯ МАСШТАБНИЙ ЗАХІД, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОТОЧНОМУ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВАМ ЗПТ В УКРАЇНІ

Представники Бюро ВООЗ, Глобального фонду, CDC/PEPFAR, UNODC, UNAIDS, Альянсу громадського здоров'я, ЦГЗ, НСЗУ, УІПГН, ЦОЗ ДКВС, обласних департаментів охорони здоров'я та лідери пацієнтських спільнот обговорили нагальні питання щодо програм ЗПТ в Україні, найкращі практики впровадження ЗПТ у світі та останні досліджень за цим напрямком. Докладніше про подію читайте [за посиланням](#).

КОНТРОЛЬ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

КОНТРОЛЬ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ЗАХВОРЮВАНЬ З КЕРІВНИЦТВОМ ЦГЗ

27 червня відбулася зустріч керівництва ЦГЗ з представниками проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Безпечні, доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed) та міжнародною неприбутковою організацією Management Sciences for Health, яка імплементує проєкт SAFEMed в Україні.

На зустрічі обговорювали основні напрямки співпраці, з яких забезпечення розширення доступу до препаратів для лікування від ВІЛ-інфекції та туберкульозу, зокрема через інституціоналізацію доставки «останньої милі» і розробку механізмів видачі таких препаратів через аптечну мережу, підтримку у зберіганні та доставці на регіональний рівень вакцин проти COVID-19 та інших захворювань, що входять до календаря щеплень, а також підтримку розбудови обласних центрів контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України, як ключових інституцій для реагування на надзвичайні ситуації

у сфері громадського здоров'я.

Проєкт SAFEMed надає допомогу у розбудові інституційної спроможності ЦГЗ та імплементації ефективних інтервенцій, спрямованих на зміцнення здоров'я українців і боротьбу з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом та вірусними гепатитами. Під час воєнного стану в рамках цього проєкту українські заклади охорони здоров'я в усіх областях отримали більше 12 500 тон гуманітарної допомоги вартістю 496 млн. доларів.

Нагадаємо, ЦГЗ підписав офіційний Меморандум з проєктом SAFEMed про взаєморозуміння та співпрацю у 2020 році. Це п'ятирічна програма з підтримки реформ в Україні щодо управління лікарськими засобами шляхом посилення управління фармацевтичним сектором, оптимізації фінансування цього сектора та покращення доступності й використання основних лікарських засобів.

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ ПРОДОВЖУЮТЬ ВИВЧАТИ КРАЩІ ПРАКТИКИ ЛІКУВАННЯ ЛІКАРСЬКО-СТІЙКОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ НА КУРСІ ВООЗ

Українські лікарі-фтизіатри відвідали вже другий в цьому році міжнародний тренінг ВООЗ про інновації в лікуванні лікарсько-стійкого туберкульозу (ЛСТБ) в Центру туберкульозу в Ризі.

Медики з Вінницької, Волинської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Тернопільської, Херсонської, Черкаської, Чернівецької областей та медичних сил ЗСУ ознайомились із найсучаснішими підходами ВООЗ у діагностиці, виявленні, лікуванні ЛСТБ та веденні супутніх захворювань, обговорили ключові засади інфекційного та епідеміологічного контролю,

розглянули практичні кейси і досвід медичних протитуберкульозних закладів Риги.

Учасники тренінгу зможуть поширити найкращі практики ВООЗ у лікуванні ЛСТБ на рівні своїх регіонів. Від професійного рівня медиків залежить ефективність і якість надання медичних послуг, тож таке навчання в є дуже важливим.

Фаховий розвиток наших лікарів продовжується попри війну завдяки підтримці Офісу ВООЗ в Україні, Глобального фонду та ініціативи Центр громадського здоров'я України.

ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЛІДЕРСТВО У ЛІКУВАННІ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

УКРАЇНУ ВІДВІДАВ ЕКСПЕРТ СУПРАНАЦІОНАЛЬНОЇ РЕФЕРЕНС-ЛАБОРАТОРІЇ ВООЗ З ДІАГНОСТИКИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ

Вперше з початку повномасштабного вторгнення українську лабораторну мережу з діагностики туберкульозу відвідав міжнародний експерт Супранаціональної лабораторії ВООЗ.

Протягом трьох тижнів **Євгеній Сагальчик** здійснив низку візитів в українські протитуберкульозні заклади і високо оцінив зусилля медиків під час повномасштабної війни.

За участі міжнародного експерта в діяльність Референс-лабораторії Центру громадського здоров'я було запроваджено рутинні методи з діагностики туберкульозу.

Докладніше про візит експерта читайте [за посиланням](#).

Нагадаємо, Центр громадського здоров'я співпрацює з Супранаціональною лабораторією з 2018 року.

ВООЗ ПОГОДИЛА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЦІЛЬОВОГО СЕКВЕНУВАННЯ NGS ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ЛСТБ

25 липня 2023 року Всесвітня організація охорони здоров'я поінформувала національні програми боротьби з туберкульозом та інших стейкхолдерів щодо погодження використання технології цільового секвенування наступного покоління NGS для виявлення лікарсько-стійкого туберкульозу.

На сьогодні не існує експрес-тестів для діагностики туберкульозу, рекомендованих ВООЗ, які могли б виявити резистентність до нових та перепрофільованих препаратів.

Тести на основі технології цільового NGS

можуть виявляти резистентність до нових і перепрофільованих препаратів, які наразі не включені в жодні інші молекулярні аналізи, і передбачають значний потенціал для комплексного виявлення резистентності.

Оновлені керівні принципи технології цільового NGS для виявлення резистентності до протитуберкульозних препаратів будуть опубліковані до кінця 2023 року в рамках оновленого Консолідованого керівництва ВООЗ з туберкульозу 2003 року. Слідкуйте за новинами Центру громадського здоров'я!

ПРОФІЛАКТИКА НЕІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

ЦГЗ СТАВ УЧАСНИКОМ ПРОЄКТУ З ПРОФІЛАКТИКИ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

ЦГЗ приєднався до європейського проєкту PIECES, який є частиною кластера проєктів "Місія проти раку" і передбачає проведення імплементаційного дослідження, протягом якого учасники визначатимуть найбільш ефективні заходи з первинної профілактики раку.

"Імплементаційні дослідження – достатньо нова сфера як для України, так і для світу загалом. Дуже важливо, що в межах цього проєкту Україна зможе працювати з потужним міжнародним консорціумом, ми навчимося методологічно правильно та системно шукати доказову базу, оцінювати інтервенції, пріоритезувати їх, адаптувати для України. Проєкт надасть можливість розбудувати спроможність до проведення імплементаційних досліджень, а цей елемент є дуже важливим у сфері громадського здоров'я", – коментує начальниця відділу наукових досліджень ЦГЗ **Олена Нестерова**.

Проєкт PIECES покликаний забезпечити найбільш точне моделювання для вдосконалення, вивчення, масштабування та впровадження широкого спектру первинних програм первинної профілактики раку, спрямованих на основні поведінкові фактори ризику: вживання тютюну, алкоголю, низька фізична активність, інфекція ВПЛ (вірус папіломи людини), вплив сонця та незбалансоване харчування.

У результаті проєкту в декількох центрах впровадження на місцях буде проведено порівняльні дослідження, які допоможуть зрозуміти, що саме допомагає найбільш ефективно імплементувати ті чи інші інтервенції щодо первинної профілактики раку. Міжнародний консорціум залучатиме зовнішню консультативну раду високого рівня з відомими експертами, сприятиме безперервній взаємодії із зацікавленими сторонами та співпрацюватиме з ЄС та відповідними науковими товариствами.

ВООЗ ОНОВИЛА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВЖИВАННЯ ЖИРІВ та ВУГЛЕВОДІВ

ВООЗ розглядає ожиріння як глобальну епідемію: щорічно понад 2,8 млн осіб вмирають внаслідок зайвої ваги або ожиріння. Надмірна вага та ожиріння можуть призвести до гіпертонії, діабету, серцево-судинних захворювань, психосоціальних проблем і деяких типів раку. Ці ризики зростають зі зростанням індексу маси тіла і знижуються при втраті ваги.

В Україні близько 20% громадян працездатного віку мають ожиріння, 25% – надлишкову масу тіла. З кожним роком в нашій країні збільшується кількість дітей та підлітків з ожирінням. При цьому, у дитячому та підлітковому раціоні стає все більше оброблених продуктів і страв з високим вмістом цукру, солі та жиру, і все менше овочів, фруктів, м'яса, риби та цільних злаків.

Саме тому так важливо слідувати за харчуванням і дотримуватись рекомендацій ВООЗ, які запобігають нездоровому набору ваги.

У липні, на основі останніх наукових даних, ВООЗ оновила свої рекомендації щодо загального вмісту жирних, транс-жирних кіслот та вуглеводів у раціоні дорослих та дітей. Ознайомитися з ними можна на сайті ЦГЗ [за посиланням](#).

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ЦГЗ ПРЕЗЕНТУВАВ ФТИЗИАТРАМ ОНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ “МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ХВОРОБ”

Розбудова сучасної електронної системи з централізованою базою даних і цифровою звітністю — один зі стратегічних пріоритетів розвитку національної системи охорони здоров'я.

Зараз в Україні функціонує низка окремих систем, які інтегруються з загальною системою охорони здоров'я. Однією з них є система “Моніторинг соціально значущих хвороб” (ІС СЗХ). Лікарі-фтизіатри одними з перших почали активно застосовувати ІТ-продукти у вигляді Реєстру хворих на туберкульоз.

ЩО ЦЕ ДАЄ ЛІКАРЯМ?

- автоматизація обліку та звітності;
- зручний обмін даними зі стейкхолдерами;
- можливість моніторингу епідеміологічної ситуації в режимі реального часу та якості надання медичних послуг;
- використання статистичної інформації для ухвалення рішень;
- можливості співпраці з іншими учасниками надання інтегрованих медичних послуг.

За розвиток функціоналу та ефективне впровадження ІС СЗХ відповідає відділ інформаційних технологій ЦГЗ. Наша задача — зробити користування системою зручним і зрозумілим.

ІС СЗХ постійно удосконалюється. Наприклад, нещодавно з'явилися нові можливості в інтерфейсі модулю “Туберкульоз”.

Щоб презентувати ці оновлення медикам, у липні ЦГЗ за підтримки офісу ВООЗ в Україні провів у Львові всеукраїнський тренінг по роботі з електронною системою охорони здоров'я.

Разом із фахівцями фтизіопульмонологічних медичних центрів та лікарями стаціонарів, які ведуть пацієнтів з туберкульозом, ми докладно розібрали оновлення системи, які можуть оптимізувати їхню повсякденну роботу і реалізувати потреби медичних працівників.

Дякуємо учасникам за активну залученість і зворотній зв'язок з пропозиціями щодо покращення електронної системи!

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

НА ЧЕРНІГІВЩИНІ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ КІЛЬКІСТЬ ЗАКЛАДІВ З ПОСЛУГАМИ ЗПТ І ЗАПРОВАДЖУЄТЬСЯ МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ХВОРОБ

Експерти ЦГЗ здійснили моніторингові візити технічної підтримки до підрозділів Чернігівської обласної психоневрологічної лікарні, як запровадили ЗПТ, у Ніжині та Чернігові.

У ході візиту фахівці ЦГЗ обговорили з медичними працівниками поточну ситуацію з впровадженням ЗПТ та потреби, що є у закладів, питання фарменеджменту, шляхи покращення якості надання медичної допомоги та інструменти залучення нових пацієнтів, поспілкувались з пацієнтами та соціальними працівниками.

Колектив Чернігівської обласної психоневрологічної лікарні на зустрічі з ЦГЗ

“Через війну перелік закладів, що надають ЗПТ, значно скоротився. Але ми маємо забезпечити належну якість медичної допомоги по всій території України, де це можливо, та бути готовими до якнайшвидшого відновлення медичної допомоги вразливим групам населення, покращення доступу до послуг та розширення сайтів ЗПТ”, – розповідає Ірина Іванчук, начальниця відділу управління та протидії вірусним гепатитам та опіоїдній залежності ЦГЗ.

СПІВПРАЦЯ З ЦЕРКВОЮ ДЛЯ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ВАКЦИНАЦІЇ СЕРЕД ВІРЯН НА ЧЕРКАЩИНІ

Під час робочого візиту на Черкащину експерти відділу імунізації ЦГЗ зустрілися з представниками обласних релігійних організацій, щоб знайти можливості співпраці для популяризації вакцинації серед населення.

Сьогодні охоплення щепленнями дітей на Черкащині становить до 85%: генеральний директор Черкаського обласного ЦКПХ, головний державний санітарний лікар області **Володимир Папач** наголошує на важливості наздоганяючої кампанії з вакцинації.

Лідери релігійних громад Черкащини згодні з позицією медиків щодо імунізації та запевнили, що духовенство не має підстав протидіяти вакцинації вірян.

Черкаський ЦКПХ домовився з релігійними організаціями про взаємодію для поширення серед вірян інформації про необхідність щеплень.

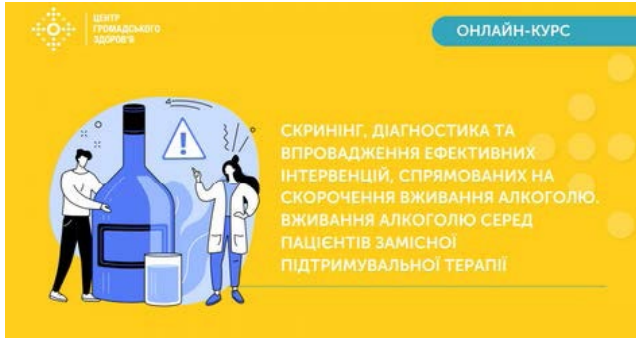
Також, ЦГЗ розробив посібник для священників ПЦУ, УГКЦ, військових і медичних капеланів з психологічної й духовної підтримки прихожан.

Онлайн-версії посібника за посиланнями:

- [Православна Церква України](#)
- [Українська Греко-Католицька Церква](#)

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

НОВІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ НА ПЛАТФОРМІ ЦГЗ

1 з 3 чоловіків в Україні вживають алкоголь у надмірній кількості, серед жінок ця проблема стосується кожної 12. Лікування алкогольної залежності охоплює великий спектр роботи: від медикаментозного втручання до глибокої психологічної терапії.

За [посиланням](#) ви знайдете курс, який допоможе отримати навички для скринінгу та діагностики розладів, пов'язаних із вживанням алкоголю, та проведенню ефективних психосоціальних інтервенцій для скорочення вживання алкоголю.

НЕЗАБАРОМ НА ПЛАТФОРМІ ЦГЗ

Курс "Індексне тестування"

Індексне тестування – це добровільний процес, який відіграє значну роль у своєчасному виявленні та залученні людей, що живуть з ВІЛ, до лікування.

Дистанційний курс присвячений основним принципам та підходам, а також практичному застосуванню індексного тестування для виявлення ВІЛ-позитивних осіб.

Курс "Поводження з медичними відходами"

Лектори курсу детально розглянуть найкращі підходи та практики організації поводження з медичними відходами в закладах охорони здоров'я.

Тема вживання наркотиків, виникнення залежності та методів протидії досі оточена міфами. Каральна наркополітика довела свою неефективність в порівнянні з етичним підходом.

В оновленому курсі ми аналізуємо причини залежності, природу розладів, пов'язаних із вживанням наркотиків, розглядаємо найбільш ефективні підходи до наркополітики і лікування розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин, а саме ЗПТ. Пройти курс можна [за посиланням](#).

Курс "Профілактика інфекцій та інфекційний контроль"

Комплексне надання якісних та безпечних медичних послуг неможливе без впровадження заходів профілактики та інфекцій та контролю за ними. Як запровадити їх на системному рівні — розглянемо на курсі.

РОЗКАЖІТЬ ПАЦІЄНТАМ!

ЕКСПЕРТИ ПОЯСНИЛИ, ЧОМУ НЕМОВЛЯТАМ НЕ ПОТРІБНІ ПУСТУШКИ ТА СОСКИ

Годування груддю – це навичка, яку можна і потрібно формувати. За словами засновниці та керівниці ГО "Молочні ріки України", експертки з грудного вигодовування **Ксенії Соловей**, не існує "молочних" чи "немолочних" жінок. Згідно з дослідженнями, лише 3% мам стикаються з нестачею молока через конкретні стани здоров'я.

Ксенія Соловей каже, що для успішного грудного вигодовування немовля важливо не використовувати пляшечки або будь-який інший пристрій з соскою, пустушки та накладки, оскільки це може нашкодити подальшому налагодженню процесу годування груддю.

Якщо після народження дати дитині одразу пляшку з соскою, вона навчається смокати саме "сосок", бо у пляшки є лише "сосок". При неправильному прикладанні, коли дитина не захоплює ареолу, а лише сосок, вона виконує язиком "поршневі" рухи, бо їй важко добути необхідний об'єм грудного молока. В результаті цього сосок може пошкодитись, виникають тріщини тощо. А коли дитина захоплює не лише сосок, а й ареолу, то робить хвилеподібні рухи язиком, притискаючи місце під ареолою, завдяки чому виводить молоко одразу в глотку. Саме при такому прикладанні сосок – найбільш чутлива частина грудей – залишається цілим. А тому – мамі не боляче.

Пустушка так само не потрібна немовляті для заспокоєння. Якщо дитина починає плакати, потрібно взяти її на руки і прикласти до грудей: це її заспокоїть.

РЕЖИМ ВАЖЛИВИЙ!

Для успішного вигодовування немовля експертка радить дотримуватись систематичного графіка годування: вдень – не рідше ніж кожні 2 години, з півночі до 8 ранку – близько 3-4 годувань.

Грудне молоко матері є унікальним натуральним продуктом харчування для новонароджених, який не може повторити жодна штучна суміш. І досить часто мами зціджують

молоко з різних причин, зберігаючи до використання.

Лікарка-педіатриня-неонатологиня, експертка з грудного вигодовування "Банк грудного молока "КНП" Київський перинатальний центр" **Анна Осіпова** розповіла, як правильно зберігати зціджене молоко:

Щойно зціджене молоко можна зберігати від 1 год. до 6 год. в залежності від пори року та температури у кімнаті. У літню пору в кімнатних умовах не можна зберігати зціджене молоко більше двох годин. Краще зберігати його в холодильнику: допустимий термін: 2 доби. Зціджувати молоко потрібно у пляшечку з харчового пластику або спеціальні пакети для грудного молока.

Добову порцію зцідженого молока можна зберігати у морозильній камері, однак зливати окремі порції в одну ємність можна лише при однаковій температурі.

Якщо в холодильнику є порція зцідженого молока, а мама зцідила наступну, то поміщаємо її в холодильник поруч і чекаємо, поки обидві порції охолодяться до однієї температури. Лише після того зливаємо їх у спільну "добову" ємність, яку згодом можна буде помістити у морозилку. Незалежно від того, чи вдалось заповнити за одну добу всю ємність молоком, чи вона напівпорожня, відправляємо її у морозилку. Можна підписати дату і час, щоб розуміти, коли молоко потрапило до морозилки.

За словами експертки, якщо сучасна і справна морозилка, то заморожене молоко може зберігатись до півроку. Однак, якщо мама не впевнена в температурі морозилки, то краще зберігати до 3 місяців.

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ЦГЗ ПРОВІВ НАРАДИ З МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ ПРО ВАЖЛИВІ ПИТАННЯ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

29-31 серпня 2023 року в Кракові відбулися наради за участю фахівців Центру громадського здоров'я та представників CDC, WHO, USAID, PATH, Pact, I-TECH, I-CAP, на яких обговорили важливі питання розвитку системи громадського здоров'я, а саме:

- посилення епідеміологічного нагляду в Україні;
- протидії поширенню антимікробної резистентності;
- посилення спроможності лабораторної мережі;
- готовності та реагування на надзвичайні ситуації, включаючи ХБРЯ (хімічні, біологічні, радіологічні та ядерні загрози);
- залученості громад до профілактики хвороб та комунікацій.

Також розглянуто пріоритети, проведено оцінку прогресу та обговорено прогалини та виклики за зазначеними вище напрямками діяльності й напрацьовано орієнтовний перелік завдань на наступні 12 місяців.

Учасники зустрічей погодилися, що забезпечення координації та належної взаємодії між усіма залученими партнерами є одним з ключових завдань для ефективного використання допомоги міжнародних партнерів для забезпечення належного рівня готовності й можливості оперативного та адекватного реагування на виклики у сфері громадського здоров'я.

РОЗКАЖІТЬ ПАЦІЄНТАМ!

ЯК КОРЕКТНО ВИЗНАЧИТИ КЛАС ОПЕРАЦІЙНИХ РАН: АЛГОРИТМ

Заходи з профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги в закладах охорони здоров'я, включають й коректне визначення класу операційних ран.

Операційні рани, відповідно до ризику розвитку інфекцій області хірургічного втручання можуть бути:

- чисті (I);
- чисті забруднені (II);
- забруднені (III);
- брудні (IV).

Залежно від класу операційних ран визначаються підходи до раціонального використання антибактеріальних препаратів (далі – АБП).

Так, при чистих (I) операційних ранах періопераційна профілактика та лікування АБП не проводяться (окрім наявних факторів ризику відповідно до пункту 1 розділу III Порядку; або ж проведення ендопротезування колінного та кульшового суглобу).

У випадку з чистими забрудненими (II) проводиться періопераційна АБП-профілактика.

При забруднених (III) і брудних (IV) призначається АБП-терапія, а періопераційне введення АБП проводиться за необхідності.

При визначенні потреби в АБП-профілактиці надалі необхідно керуватися Стандартом «Парентеральна періопераційна антибіотикопрофілактика».

Наголошуємо, що періопераційна профілактика інфекцій області хірургічного втручання не обмежується лише АБП-профілактикою. Вона включає також забезпечення нормотермії, контролю глікемії, оксигенації, антисептичної профілактики тощо.

Окрім того, клінічний фармацевт відділу інфекційного контролю проводить оцінку виконання періопераційної АБП-профілактики та надає рекомендації лікарям, що потребує визначення класу операційних ран.

ШКТ — шлунково-кишковий тракт; ССШ — сечостатева шляхи

КОНТРОЛЬ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗАТВЕРДИЛИ ПЛАН ПОКРАЩЕННЯ ПОСЛУГ ТЕСТУВАННЯ НА ВІЛ

Представники ЦГЗ, ВООЗ, CDC, Департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА, мультидисциплінарні команди Львівської області, керівники та лікарі закладів охорони здоров'я, які надають послуги з тестування на ВІЛ, провели у Львові круглий стіл.

Результатом зустрічі є короткостроковий план оптимізації послуг з тестування на ВІЛ-інфекцію на базі ЗОЗ, який охоплює:

- забезпечення доступу до тестів та дієвості маршрутів пацієнтів;
- подолання системних бар'єрів до обстеження пацієнтів на ВІЛ;

- комфортне доведення вперше виявлених ЛЖВ під медичний нагляд;
- ефективні комунікації між ЗОЗВІЛ-служби та Центру первинної медико-санітарної допомоги.

Під час зустрічі було розглянуто стан надання послуг тестування у Львівській області за 6 місяців 2023 року.

Як повідомляв ЦГЗ, у липні 2023 року в Україні офіційно [зареєстровано 940 нових випадків ВІЛ-інфекції](#), у 226 пацієнтів діагностовано СНІД, а 79 людей померли від СНІДу.